

ALVARELLA: ECOTURISMO E EDUCACIÓN AMBIENTAL

Xurxo Gude Armas e Sabela García Abalo

Alvarella foi unha casa tradicional galega situada nunha finca de aproximadamente 55.000 m², que lle da o seu nome, dedicada fundamentalmente á actividades agrícolas. Co paso do tempo esas labores fóreronse abandonando e os propietarios buscaron unha alternativa para a conservación da casa e da finca. Hoxe Alvarella é un albergue turístico rural que desenvolve diversas actividades e programas de educación ambiental.

ALVARELLA ECOTURISMO

Os inicios deste orixinal proxecto remontanse ao ano 2.000 cando se crea a empresa Alvarella Ecoturismo S. L. que puxo en marcha a construcción do albergue. Desde os seus comezos mantívose a idea de non dedicar so estas instalacións ao daquela florecente turismo rural, senón que a Educación Ambiental, a "educación non formal" destinada a grupos xuvenis, formase parte fundamental do traballo diario que se ia a realizar neste novo equipamento.

Alvarella sitúase na comarca do Eume, no lugar de Breanca (Doroña) dentro do Concello de Vilarmaior, e daquela participou no Plan de Desenvolvemento Turístico que contaba co apoio da Asociación Comarcal Euroeume, xestionando un Programa PRODER para o desenvolvemento rural e que xa nos seus obxectivos salientaba

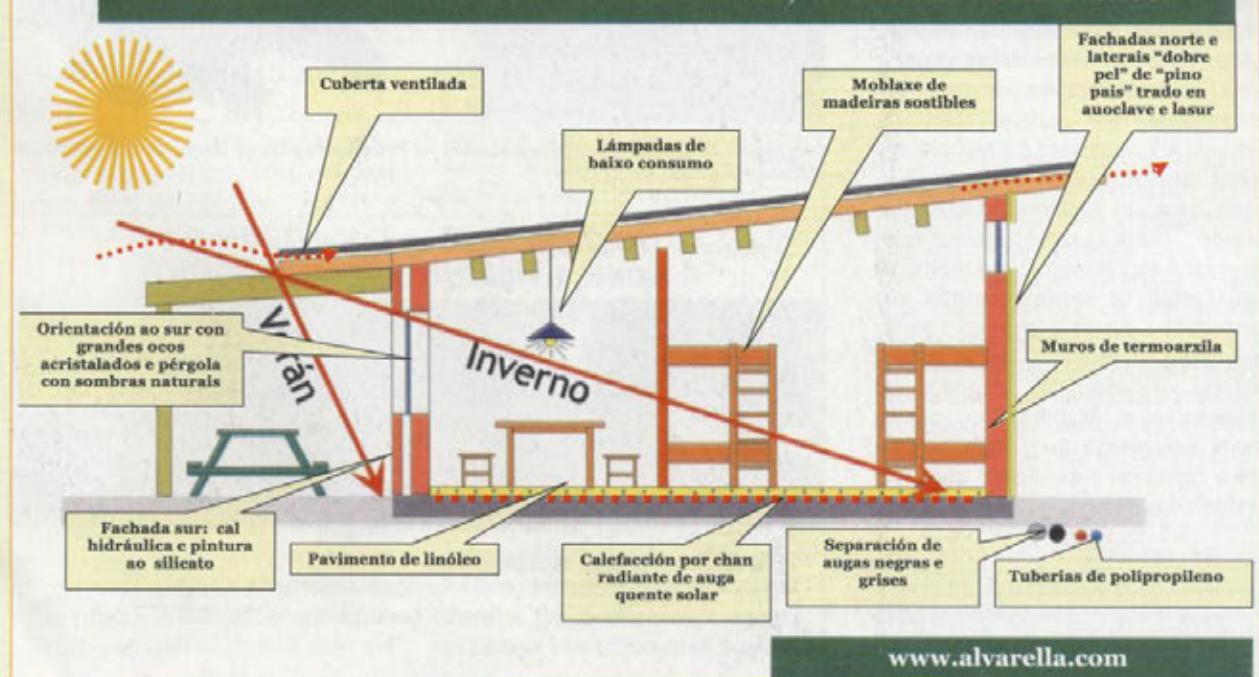
un desenvolvemento turístico sostible. Tamén a crecente importancia da Educación Ambiental en Galiza naquel momento supuxo a primeira redacción dunha Estratexia Galega de Educación Ambiental (EGEA), polo que Alvarella contou cunha boa referencia para que as actividades a desenvolver cumprisen uns claros obxectivos: criterios de calidade, tanto no plano educativo como na prestación de servizos, e coherencia ambiental no deseño do equipamento.

Con esta intención proxectouse que a propia instalación servira como modelo de desenvolvemento sostible e fose un recurso en si mesmo. Así a edificación incorpora solucións construtivas bioclimáticas no seu deseño, empregando materiais de bioconstrucción, conta cunha instalación solar térmica para o quecemento de auga para uso sanitario e apoio á calefacción por chan radiante e climatización da piscina.

A canalización e tratamento diferenciado de augas grises e negras, cunha depuradora aerobia de oxidación total, e a recollida selectiva de lixo e compostaxe son outras das moitas características biosostiveis deste equipamento que demostran a súa orixinalidade e achegan algúns dos elementos que resultan máis innovadores.

Os visitantes de Alvarella observan o funcionamento e coñecen alternativas relacionadas cunha forma de vida más sostible, diferente á vida habitual que diariamente está a provocar tantos problemas no medio que nos rodea. Decátanse da importancia do aforro da auga ou da necesidade de controlar o consumo eléctrico. Comproban directamente, nas súas habitacións, o funcionamento da enerxía solar para o quecemento da auga da ducha e calefacción. Observan como unha parte da electricidade consumida se produce no propio

O EDIFICIO DIDÁCTICO: bioconstrucción, bioclimático e biosostible

www.alvarella.com

Instalacións solares (térmica e fotovoltaica) e miniaeroxenerador

ALVARELLA
Ecoturismo

Breanca. Doroña s/n
15637 Vilamaior A Coruña
Tlf/Fax: (34) 981 784563
info@alvarella

equipamento. Participan na reciclaxe, separando os recipientes de vidro, plásticos, papel, etc, e na reciclaxe dos nutrientes, coa conversión en humus, mediante vermicompostaxe, dos residuos orgánicos producidos e a súa reutilización no horto ecolóxico.

PROGRAMA DE EDUCACIÓN AMBIENTAL

O papel da Educación Ambiental para conseguir que as persoas comprendan, valoren e influían de maneira positiva no seu propio ambiente é fundamental, por iso no proxecto educativo de Alvarella recóllese un abano de recursos do contorno de Alvarella, utilizados para estudar en profundidade diversos temas (a auga, a enerxía, os residuos, o Patrimonio Natural e Cultural,...). Neste proxecto demos preferencia nos contidos ao estudo dos lugares e ecosistemas locais, en especial o Parque Natural das Fragas do Eume, e os seus problemas, con actividades que facilitan a consecución dos obxectivos que perseguimos, buscando un cambio nas persoas cara actitudes más respetuosas co medio ambiente.

Alvarella é un lugar de aloxamento aberto durante o ano a todo tipo de público, polo que tentamos ofrecer información sobre distintas actividades, e elaboramos material didáctico e informativo propio para uso dos visitantes. Este programa de actividades, co necesario apoio de tipo teórico, insiste moito na práctica, xa que a mellor maneira de aprender as cousas é facéndoas. As técnicas utilizadas no proxecto son moi diversas, entre elas cabe destacar: charlas ou sesións expositivas, itinerarios guiados e autoguiados, actividades de observación e percepción do medio mediante a utilización dos sentidos, obradoiros, xogos, etc. Aínda que sabemos que existen dificultades para a avaliación das actividades no campo da Educación Ambiental non formal, xa que os procesos soen ser moi curtos e o con-

tacto coas persoas participantes son esporádicos, en Alvarella realizamos unha pequena enquisa a tódolos participantes, unha vez que esta remata, para coñecer-las súas impresións acerca de diversos aspectos e desta maneira poder, pouco a pouco, mellorar a calidade do noso traballo educativo.

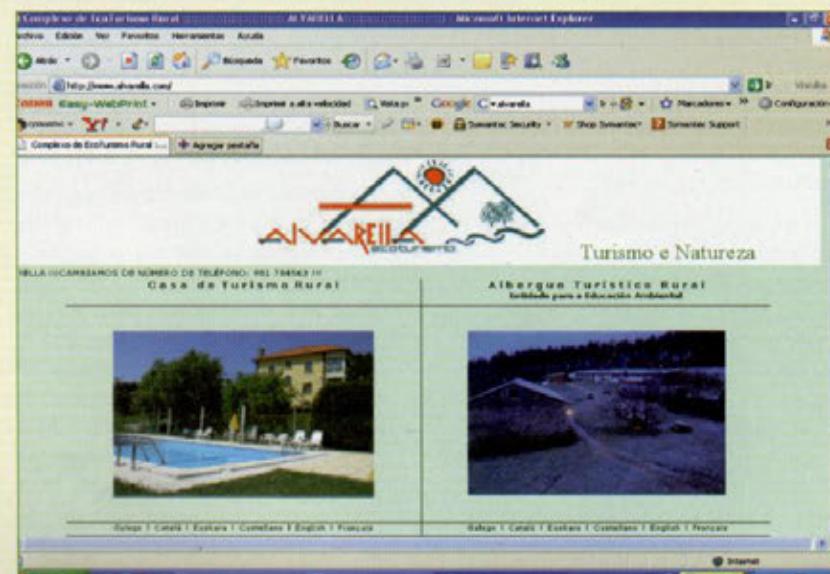
Na última memoria de actividades comprobamos que ao longo do ano 2006 visitaron Alvarella 77 grupos, dos que 50 pertencían ao ámbito escolar (Infantil, Primaria e Secundaria) e 27 foron grupos doutras características (entidades, asociacións e grupos de turismo en xeral...). Se ben as perspectivas de futuro parecen boas, convén recordar a marcada estacionalidade neste tipo de actividades para os equipamentos de Educación Ambiental o que introduce importantes dificultades á hora de estabilizar os equipos humanos.

NOVOS ESPAZOS E NOVOS PROXECTOS

Apostamos nos últimos anos por crear novos espazos de trabalho co fin de reforzar o proxecto empresarial e as

actividades educativas. Participamos en congresos (Murcia, Valladolid, Santiago, Lisboa), organizamos campamentos de verán, participamos en diferentes proxectos (Proxecto Terra, Proxecto Ríos, Axenda 21 Local) e promovemos entre os Concellos e diversas asociacións da comarca distintas xornadas con programas de temática ambiental (consumo, reciclaxe, enerxías, etc.). No momento en que escribimos este artigo, estanse ampliando as instalacións coa colocación dun pequeno aeroxenerador eólico e unha instalación solar fotovoltaica que aporten a enerxía eléctrica necesaria para o alumado exterior. Este novo recurso é importante tanto para o funcionamento interno do noso equipamento e ao mesmo tempo serve de exemplo real do uso das distintas enerxías renovábeis e alternativas.

A nosa intención é a de continuar no futuro ampliando a nosa oferta de actividades, presentando novas propostas que contribúan á importancia da educación ambiental e o compromiso ecolóxico no seo da sociedade.

Web de Alvarella: <http://www.alvarella.com/>